חוברת תלמיד • קריאה והבנה • 🎒 חט"ב (לכיתות ז'–ט')

🎬 סדרות וריאליטי: מה קורה מאחורי המסך

סדרה, ריאליטי ודוקו – מי ממיין את המסך, הפרק ששינה הכול, איך "מבשלים" פרק בעריכה, והאם הצפייה טובה לנו? — צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

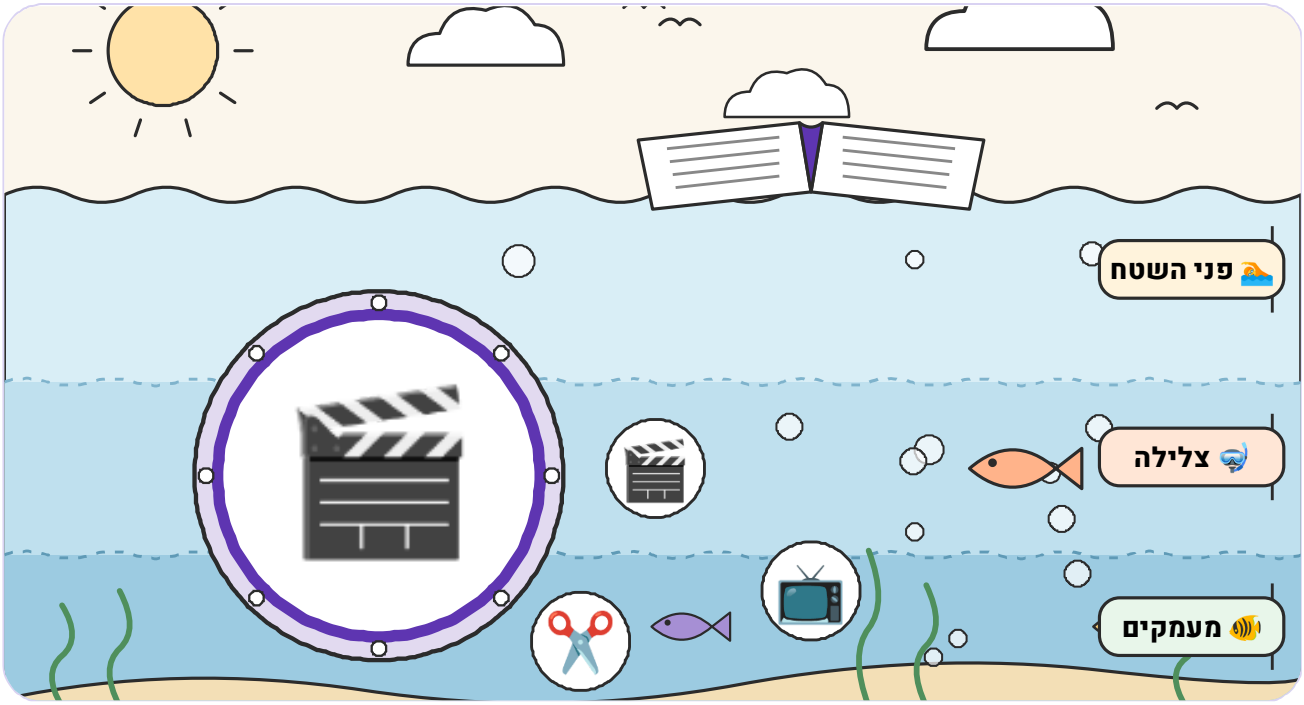

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

🧰 כלים לקריאה

דף האסטרטגיות 6
מפת הצלילה 7
סימניות לגזירה 8
כרטיסי מילים לקיפול 9

📖 טקסט ושאלות

הטקסט: סדרה, ריאליטי, דוקו – מי ממיין את המסך? 10
חלק א' – שחייה על פני השטח 12
חלק ב' – צלילה 13
חלק ג' – מעמקים 15
בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה 18
מהדורה למורה ומפתח תשובות 2

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

🖨️ להדפסה · 🎓 ניסוח לבנים ולבנות · ⚫ עובד גם בשחור־לבן · 🎒 חט"ב

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

👩‍🏫 מהדורה למורה – 🎒 חט"ב. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל־45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

🎯 מטרות השיעור

- להבחין בין סדרת תסריט, ריאליטי תחרותי, דוקו־ריאליטי ומצלמה נסתרת, ולהבין מה מיוצר מראש בכל סוג.
- להבין איך עריכה בונה דמויות וסיפור, למשל "הרשעית של העונה" ו"הדבקת משפטים", ולצפות בעין ביקורתית.
- לפתח אמפתיה למשתתפים ולמשתתפות אמיתיים, להימנע מלעג ומפגיעה ברשת ובקבוצת הכיתה, ולנסח עמדה מנומקת על צפייה מודעת.

⚡ גרסה קצרה – 10 דקות

מציגים את המשפט "בלי תסריט לא אומר בלי הפקה" ואת המשפך: עשרות שעות של חומר גלם מול דקות ספורות על המסך. קוראים את פסקאות 2–5 בסיפור על מאיה ו"הדבקת המשפטים", ושואלים: מה ראו על המסך ומה קרה באמת? מסיימים בתרגול קצר של עש"ן ד"ק ובתזכורת: לא לועגים לאנשים אמיתיים, וכשמשהו מטריד פונים ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

💬 שאלת פתיחה לכיתה

חשבו על פרק אחד שראיתם בסדרה או בתוכנית ריאליטי. מה לדעתכם צולם שם "באמת", ומה ייתכן שתוכנן מראש או נערך? והאם קרה לכם פעם ששיניתם דעה על מישהו בגלל רגע אחד על המסך?

פני המים

צלילה

המעמקים

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן מול המסך: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

עש"ן ד"ק מתאים לרגע שבו חברה הופכת בן לילה ל"רשעית של העונה" והתגובות כואבות: ע – עוצרים ואומרים "עצור!" לפני שמגיבים, ש – מכווצים את האגרופים ומשחררים לאט, נ – נשימה איטית פנימה ונשיפה ארוכה, ד – דיבור עצמי: "זו עריכה, לא כל האמת", ק – קדימה, צעד אחד קטן: לבדוק, לשאול, לתמוך. מעש"ה מנחה איך לעזור לחבר או לחברה שנפגעו: מ – מחויבות, "אני כאן איתך"; ע – עידוד לפעולה, משימה קטנה עכשיו; ש – שאלות, "מה קרה? מה עוזר לך?"; ה – הבניית רצף: מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה. גש"ר מאח"ד מזכיר שיש שישה ערוצי התמודדות: גוף (נשימה, תנועה), שכל (לזהות עריכה), רגש (לתת שם לתחושה), אמונה וערכים (כבוד לאדם אמיתי), חברה (לדבר עם חברים ועם מבוגרים) ודמיון (לדמיין את הסצנה המלאה שלא שודרה). חברה הפכה בן לילה ל"רשעית של העונה" והתגובות ברשת כואבות? עש"ן ד"ק: עוצרים ואומרים "עצור!" לפני שמגיבים, שרירים – משחררים, נשימה איטית, דיבור עצמי – "זו עריכה, לא כל האמת", וקדימה – צעד אחד: לבדוק, לשאול, לתמוך. כשמשהו פוגע – פונים ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

מערך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	**פתיחה וצלילה ראשונה**	שאלת הפתיחה: מה צולם "באמת" ומה תוכנן? שקופית הפתיחה עם הצוללת ארבעת המסכים. מזכירים כלל כיתה: מדברים על תוכניות, לא לועגים לאנשים אמיתיים ולא מציינים שמות של תוכניות.
10	**פני המים: מפת המסך**	קריאת הטקסט המידעי עם הטבלה: סדרת תסריט, ריאליטי תחרותי, דוקו־ריאליטי ומצלמה נסתרת. בתחנת העצירה כל זוג משבץ בטבלה תוכנית מוכרת בלי לומר את שמה, ומתאר רק את מאפייניה. משחק המיון: קרוב לריאליטי או לסדרת תסריט.
10	**מתחת למים: הפרק ששינה הכול**	קריאת הסיפור על נועה, עומר ומאיה. עוצרים אחרי השיחה עם מאיה: איך הייתם מרגישים לו זה קרה לחבר או לחברה שלכם? מסבירים את "הדבקת המשפטים" בהדגמה של גזירת מילים מעיתון. מתרגלים יחד עש"ן ד"ק.
8	**איך מבשלים פרק**	הצגת שרשרת הייצור: אודישנים, צילומים, "אנשי הסיפור" ועריכה. משפך עשרות השעות מול הדקות הספורות. דנים בשאלה המקצועית: לא "האם ערכו?", אלא "מה בחרו להראות, מה נשאר בחוץ, ולמה?", וגם במחיר האנושי של תדמית ערוכה.
8	**המעמקים: חברים או מלכודות?**	קריאת הטקסט הטיעוני או תמצית שלו. מזהים טענה, נימוקים, טענת נגד והפרכה. הכיתה מנסחת יחד שני סעיפים ל"חוזה צפייה מודע": כמה זמן, איזה תוכן, ועם מי מדברים אחרי.
4	**סיכום וכרטיס יציאה**	סבב קצר: "אני צופה אחרת כי...". כותבים כרטיס יציאה. מזכירים את הפנייה למבוגרים: כשמשהו מטריד או מרגיש לא בסדר – לא נשארים עם זה לבד: פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

💡 טיפים להנחיה

- אסטרטגיות קריאה בשלושה מפלסים. לפני הקריאה: מפעילים ידע קודם בעזרת שאלת הפתיחה, וסוקרים את הכותרת ואת הטבלה. במהלך הקריאה: עוצרים בתחנות העצירה, מסמנים בשוליים "תוכנן" או "אמיתי", ומחפשים מילות קישור. אחרי הקריאה: עוברים בין המפלסים, מפני המים (מה כתוב) אל מתחת למים (למה הכותב או הכותבת בחרו כך) ועד המעמקים (מה דעתי ומה זה אומר על הצפייה שלי). אפשר לשלב גם משחק נכון או לא נכון, למשל: "בריאליטי המשתתפים מקבלים תסריט מלא" (לא נכון), ומיון של משפטים כמו "דמות רשעית בפרק = אדם רשע במציאות" (טעות נפוצה).
- כללי שם ועובדות: לא מזכירים בשיעור שמות של תוכניות, ערוצים, רשתות או אנשים אמיתיים. כשתלמידים ותלמידות מביאים דוגמה, מבקשים מהם לתאר רק את המאפיינים. את התאריכים משאירים כלליים: תוכנית מתיחות ותיקה מסוף שנות הארבעים וסדרה תיעודית מתחילת שנות השבעים. את הנתונים מהטקסט הטיעוני מציגים בזהירות, "לפי ההערכות": סקר אמריקאי שלפיו בני נוער צורכים בממוצע כשמונה וחצי שעות של מסכי בידור ביום (לוודא), ונתון בריטי שלפיו רוב גדול מאוד של הילדים צופים בסרטונים ברשת, כ־96% (לוודא). מדגישים שאלה נתונים מחוץ לישראל.
- מרחב מוגן: זהו שיחה תומכת ולא טיפול. לא מבקשים מאף אחד לשתף חוויה אישית של פגיעה ברשת מול הכיתה. הדיון נשאר ניטרלי כלפי גוף ומראה: לא מתארים גופים, ומזכירים שסטנדרטי היופי בריאליטי מעוותים. אם עולה חשש שתלמיד או תלמידה נפגעים מתגובות ברשת או מקבוצת הכיתה, מפנים בשקט ליועצת. כשמשהו מטריד או מרגיש לא בסדר – לא נשארים עם זה לבד: פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

✍️ הכוונה לשאלה הפתוחה – חט"ב

פסקה מלאה כוללת עמדה ברורה, למשל "חשוב שצופים יידעו לאיזה סוג שייכת התוכנית", ושני נימוקים. נימוק מהטבלה: בכל סוג משהו מיוצר מראש, גם בלי תסריט. נימוק מהטקסט: בריאליטי חדר העריכה הוא הכותב השקט, ולכן ההבנה משנה את השאלה "מה כאן אמיתי ומה תוכנן". אפשר לסיים כך: "בלי תסריט לא אומר בלי הפקה, כי מישהו תמיד בוחר מה ננסנס לפרק." גם עמדה הפוכה מתקבלת אם היא מנומקת.

🔑 מפתח תשובות למורה – 🎒 חט"ב. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	ב. בכולם יש מעורבות הפקתית כלשהי
2	א. מצלמות מלוות אנשים אמיתיים בשגרת היומיום
3	ג. חדר העריכה
4	ב. תכנון המתיחה והסתרת המצלמות
5	1. לא נכון | 2. נכון | 3. נכון | 4. לא נכון
7	„חדר העריכה הוא הכותב השקט של הסדרה..."
8	מתמודדים מודחים אחד אחרי השני עד שיש זוכה ← 📺 קרוב לריאליטי; תסריטאים כותבים מראש את העלילה והדיאלוגים ← 🎬 קרוב לסדרת תסריט; העלילה נבנית בעיקר בחדר העריכה ממאות שעות צילום ← 📺 קרוב לריאליטי; כל סצנה מצולמת שוב ושוב עד שהיא יוצאת מושלמת ← 🎬 קרוב לסדרת תסריט; עריכה עלולה לחבר משפט שהמשתתף לא אמר כך ← 📺 קרוב לריאליטי; מעצבים תפאורה ותלבושות לכל סצנה ← 🎬 קרוב לסדרת תסריט
9	1–ב, 2–ד, 3–א, 4–ג
10	ב. פתחה אפשרות לסדרות שבאו אחריה

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

לפני הטקסט

🔎 **מציצים בכותרת ובתמונה**
על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

🎯 **קובעים מטרה**
למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

🧩 **מזהים סוג טקסט**
סיפור? כתבה? טור אישי? כל סוג נקרא אחרת.

בזמן הטקסט

✏️ **מסמנים בעיפרון**
מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

🛑 **עוצרים בתחנות**
מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

🔗 **מחפשים קשרים**
סיבה ותוצאה, לפני ואחרי, טענה ונימוק.

אחרי הטקסט

📝 **מסכמים במשפט**
מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

💭 **מגיבים**
מסכים/ה? לא מסכים/ה? למה?

🔄 **מחברים לחיים**
איפה פגשתי משהו דומה? מה אקח איתי?

🖍️ מקרא סימונים בעיפרון

○ מילה לא מוכרת	___ משפט חשוב	? לא הבנתי	! מפתיע אותי	♥ מתחבר אליי

✅ רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

🎯 המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

_____

_____

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

שחייה על פני השטח
מוצאים מידע שכתוב בטקסט

צלילה
מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

מעמקים
חושבים, מביעים דעה ויוצרים

סוג הטקסט: טקסט מידעי עם טבלה

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

_____

_____

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

_____

_____

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
בדיון	סיפור מומצא, לא דבר שקרה במציאות	
מגלמים	משחקים תפקיד של דמות	
הדחות	הוצאה של מתמודדים מהתחרות	
אבי הז'אנר	הראשון שפתח סוג חדש של יצירה	
סללה את הדרך	פתחה אפשרות למי שבאו אחריה	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

✂️ גזרו לאורך הקו המקווקו

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 סדרות וריאליטי: מה קורה מאחורי המסך
🎒 חט"ב

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה – בלי שנאמר?
- מה פירוש הביטוי?
- איך בנוי הטקסט?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 סדרות וריאליטי: מה קורה מאחורי המסך
🎒 חט"ב

המעמקים

מעבר לשורות

- מה דעתי – ולמה?
- מה הייתי עושה במקום הדמות?
- מה הטקסט מלמד על החיים?
- איך הייתי ממשיך/ה את הטקסט?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 סדרות וריאליטי: מה קורה מאחורי המסך
🎒 חט"ב

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

✂️ גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות.

בדיון	סיפור מומצא, לא דבר שקרה במציאות
מגלמים	משחקים תפקיד של דמות
הדחות	הוצאה של מתמודדים מהתחרות
אבי הז'אנר	הראשון שפתח סוג חדש של יצירה
סללה את הדרך	פתחה אפשרות למי שבאו אחריה
מבוסס על סיפור אמיתי	העלילה נשענת על אירועים שקרו באמת
הכותב השקט	חדר העריכה, שמעצב את הסיפור בלי שרואים אותו

הטקסט • טקסט מידעי עם טבלה

סדרה, ריאליטי, דוקו – מי מעיין את המסך?

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט מידעי עם טבלה. חשבו על תוכנית שצפיתם/ן בה לאחרונה: האם לדעתכם/ן מה שראיתם/ן שם קרה "באמת", או שמישהו תכנן אותו מראש? נמקו במשפט.

הניחוש שלי: _____

1 ערב אחד של צפייה. ערב אחד של צפייה יכול לכלול סדרת מתח על חוקרת צעירה, תחרות של מתמודדים על אי ותיעוד של משפחה מפורסמת. כולן "סדרות", אבל הן מיוצרות בדרכים שונות לגמרי. כדי לקרוא את המסך נכון, צריך קודם מפה של הסוגים.

2 סדרת תסריט. סדרת תסריט היא הבדיון הקלאסי. תסריטאים ותסריטאיות כותבים עלילה ודיאלוגים, שחקניות ושחקנים מגלמים דמויות, ובמאי או במאית מחליטים על זוויות הצילום. גם כשהעלילה "מבוססת על סיפור אמיתי", מה שרואים על המסך תוכנן, צולם שוב ושוב ונערך – בדיוק כמו סרט.

3 ריאליטי תחרותי. תוכניות תחרות ובישול מציבות אנשים אמיתיים בתוך משחק עם חוקים: מטלות, הצבעות והדחות עד שנשאר זוכה או זוכה. אין בהן תסריט מילולי, אבל יש מסגרת מדויקת שהמפיקים בונים מראש, מהמשימות ועד לוח הזמנים.

📚 מילון קטן

בדיון
סיפור מומצא, לא דבר שקרה במציאות

מגלמים
משחקים תפקיד של דמות

הדחות
הוצאה של מתמודדים מהתחרות

אבי הז'אנר
הראשון שפתח סוג חדש של יצירה

סללה את הדרך
פתחה אפשרות למי שבאו אחריה

✍️ הערות שלי

_____

_____

🛑 **תחנת עצירה:** ⏸ תחנת עצירה: עצרו כאן והציצו בטבלה. איזו שורה הכי הפתיעה אתכם? נסו לשבץ בטבלה תוכנית אחת שאתם מכירים, והסבירו למה היא שייכת לשורה הזאת.

_____

4 דוקו־ריאליטי. דוקו־ריאליטי מלווה אנשים אמיתיים בשגרת חייהם. רבים רואים בסדרה תיעודית ותיקה מתחילת שנות השבעים את "אבי הז'אנר". הסדרה תיעדה בארצות הברית שבעה חודשים מחיי משפחה אחת, כולל משברים אמיתיים, ולפי ההערכות סללה את הדרך לסדרות המשפחות המתועדות שבאו אחריה.

5 מצלמה נסתרת. כבר בסוף שנות הארבעים שודרה בארצות הברית תוכנית מתיחות ותיקה, שצילמה אנשים שלא ידעו שהם משתתפים במתיחה. היא נחשבת לאחת התוכניות הראשונות של תעשיית הריאליטי. התוכנית הוכיחה שהקהל אוהב לצפות באנשים אמיתיים במצבים מוזרים.

הטקסט • טקסט מידעי עם טבלה

סדרה, ריאליטי, דוקו – מי מעיין את המסך? (המשך)

6 בלי תסריט – לא בלי הפקה. הטבלה מסכמת ארבעה סוגים מרכזיים. שורה אחת שווה לזכור: "בלי תסריט" לא אומר "בלי הפקה". במיוחד בריאליטי, חדר העריכה הוא הכותב השקט של הסדרה. האנשים על המסך הם אנשים אמיתיים עם רגשות, ולכן לא לועגים להם ולא משתפים בקבוצת הכיתה קטעים פוגעים. כשמשהו מטריד או מרגיש לא בסדר – לא נשארים עם זה לבד: פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

📊 **ארבעה סוגים מרכזיים של סדרות וריאליטי**

סוג	מה קורה בו	מה מיוצר מראש	דוגמה מוכרת
סדרת תסריט	שחקנים ושחקניות מגלמים דמויות בעלילה כתובה	תסריט מלא, תפאורה, בימוי	סדרות מתח ונוער מצולמות
ריאליטי תחרותי	מתמודדים אמיתיים במשחק עם הדחות	חוקים, מטלות, לוח זמנים, עריכה	תוכניות תחרות ובישול
דוקו־ריאליטי	מצלמות מלוות אנשים אמיתיים בשגרה	בחירת הגיבורים, ליווי, עריכה	סדרה תיעודית ותיקה על משפחה, תחילת שנות השבעים
מצלמה נסתרת	אנשים מצולמים במתיחות בלי לדעת	תכנון המתיחה, הסתרת המצלמות	תוכנית מתיחות ותיקה, סוף שנות הארבעים

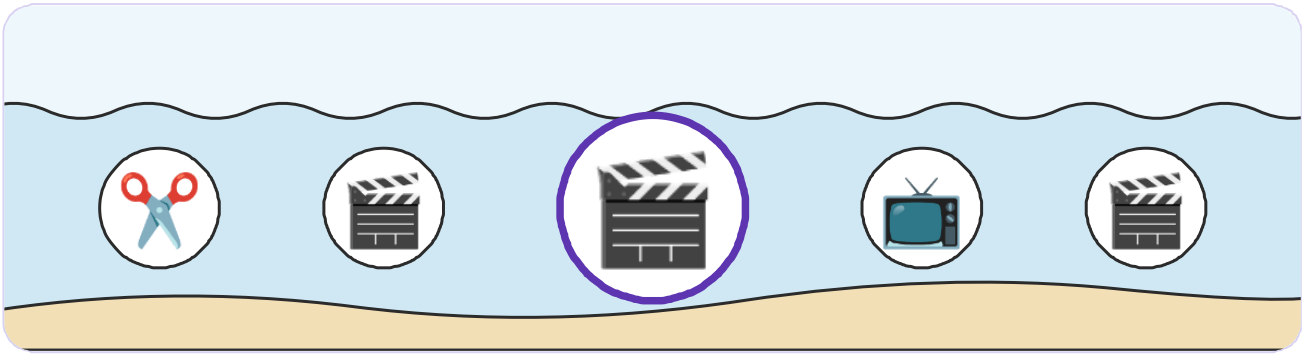

שאלות לפי עומק • חט"ב

סדרה, ריאליטי, דוקו – מי מיין את המסך?

שם: _____

חלק א' – שחייה על פני השטח

בחלק הזה נשחה על פני המים ונאתר מידע שכתוב בטקסט ובטבלה.

1 פני המים • כתוב בטקסט | איתור מידע

לפי הטבלה, מה משותף לכל ארבעת הסוגים?

א. כולם מצולמים בלי שום תכנון

ב. בכולם יש מעורבות הפקתית כלשהי

ג. בכולם יש תסריט מלא

2 פני המים • כתוב בטקסט | איתור מידע

מה מייחד את הדוקו־ריאליטי?

א. מצלמות מלוות אנשים אמיתיים בשגרת היומיום

ב. מתמודדים מתחרים על פרס

ג. שחקנים מקצועיים מגלמים משפחה

3 פני המים • כתוב בטקסט | איתור מידע

מהו "הכותב השקט" של תוכנית ריאליטי, לפי הטקסט?

א. המנחה באולפן

ב. הצופים בבית

ג. חדר העריכה

4 פני המים • כתוב בטקסט | איתור מידע

לפי הטבלה, מה מיוצר מראש בתוכנית מצלמה נסתרת?

א. תסריט מלא ותפאורה

ב. תכנון המתיחה והסתרת המצלמות

ג. חוקים, מטלות והדחות

שאלות לפי עומק • 🎒 חט"ב

סדרה, ריאליטי, דוקו – מי מממיין את המסך? (המשך)

שם: _____

5 נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

🏊 פני המים • כתוב בטקסט | בדיקת פרטים

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
סדרה ש"מבוססת על סיפור אמיתי" מצולמת בלי תכנון ובלי עריכה.	☐	☐
בריאליטי תחרותי אין תסריט מילולי, אבל המפיקים בונים מסגרת מראש.	☐	☐
הסדרה שנחשבת ל"אבי הז'אנר" של הדוקו־ריאליטי תיעדה משפחה אחת במשך שבעה חודשים.	☐	☐
תוכנית המתיחות במצלמה נסתרת שודרה לראשונה בתחילת שנות השבעים.	☐	☐

6 השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

🏊 פני המים • כתוב בטקסט | אוצר מילים בהקשר

מחסן מילים: תסריט | עריכה | מתיחה | פרס

1. סדרת _____ היא הבדיון הקלאסי.
2. במיוחד בריאליטי, חדר ה_____ הוא הכותב השקט של הסדרה.
3. התוכנית צילמה אנשים שלא ידעו שהם משתתפים ב_____.

חלק ב' – צלילה

עכשיו נצלול פנימה: נסיק מסקנות, נקשר בין חלקי הטקסט ונבחן את השפה שלו.

7 מסמנים בטקסט

🤿 צלילה • בין השורות | סימון בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שמסביר מה המפיקים בונים מראש בריאליטי תחרותי.
- סמנו בירוק את המשפטים שאומרים איך להתנהג כלפי האנשים שעל המסך ומה לעשות כשמשהו מטריד.
- סמנו בקו את המשפט שמסביר מי "כותב" את הריאליטי.

שאלות לפי עומק • 🎒 חט"ב

סדרה, ריאליטי, דוקו – מי מציין את המסך? (המשך)

שם: _____

8 🤿 צלילה • בין השורות | מיון וארגון

מיינו כל מאפיין: האם הוא קרוב לעולם הריאליטי או לעולם סדרות התסריט? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	📺 קרוב לריאליטי	🎬 קרוב לסדרת תסריט
מתמודדים מודחים אחד אחרי השני עד שיש זוכה	☐	☐
תסריטאים כותבים מראש את העלילה והדיאלוגים	☐	☐
העלילה נבנית בעיקר בחדר העריכה ממאות שעות צילום	☐	☐
כל סצנה מצולמת שוב ושוב עד שהיא יוצאת מושלמת	☐	☐
עריכה עלולה לחבר משפט שהמשתתף לא אמר כך	☐	☐
מעצבים תפאורה ותלבושות לכל סצנה	☐	☐

9 🤿 צלילה • בין השורות | קישור מושגים

מתחו קו בין הביטוי מהטקסט לפירוש שלו

1. מבוסס על סיפור אמיתי	א. פתחה אפשרות לסדרות שבאו אחריה
2. הכותב השקט	ב. העלילה נשענת על אירועים שקרו באמת
3. סללה את הדרך	ג. התוכנית הראשונה שייסדה סוג חדש
4. אבי הז'אנר	ד. חדר העריכה, שמעצב את הסיפור בלי שרואים אותו

שאלות לפי עומק • חט"ב

סדרה, ריאליטי, דוקו – מי מציין את המסך? (המשך)

שם: _____

10 צלילה • בין השורות | משמעות ביטוי

בטקסט נכתב שהסדרה התיעודית "סללה את הדרך" לסדרות שבאו אחריה. מה פירוש הביטוי?

א. בנתה כביש אמיתי

ב. פתחה אפשרות לסדרות שבאו אחריה

ג. חסמה סדרות אחרות

11 צלילה • בין השורות | מארגן גרפי

בחרו שלושה סוגים מהטקסט. כתבו מה בכל סוג אמיתי ומה בו מתוכנן מראש.

סוג התוכנית	מה אמיתי בו	מה מתוכנן בו

חלק ג' – מעמקים

במעמקים תביעו עמדה, תיצרו ותחברו את הנושא לחיים שלכם/ן.

12 המעמקים • מעבר לשורות | העברה למקרה חדש

מה נועם יכול לעשות ולחשוב ברגע הזה? היעזרו במה שלמדתם/ן מהטקסט על עריכה ועל אנשים אמיתיים.

🔍 מקרה לבחינה: הקטע שהתפרסם בקבוצה

נועם ראה שבקבוצת הכיתה שיתפו קטע מתוכנית תחרות, שבו מתמודדת בוכה אחרי הדחה. מתחת לקטע התחילו תגובות לועגות, וחלק מהחברים ביקשו ממנו להוסיף "משהו מצחיק".

שאלות לפי עומק • חט"ב 🎒

סדרה, ריאליטי, דוקו – מי מניין את המסך? (המשך)

שם: _____

13 המעמקים • מעבר לשורות | כתיבה ונימוק

כתבו פסקת טיעון של 5–7 שורות: האם חשוב שצופים וצופות יידעו לאיזה סוג שייכת התוכנית שהם רואים? הציגו עמדה ושני נימוקים, ולפחות אחד מהם צריך להיות מהטבלה או מהטקסט. סיימו במשפט שמתחיל במילים "בלי תסריט לא אומר...".

14 המעמקים • מעבר לשורות | כלי חוסן

חבר/ה שלכם/ן נפגע/ה כי שיתפו בקבוצה קטע מצולם שלו/ה. כתבו הודעה קצרה בעזרת מעש"ה: מחויבות ("אני כאן איתך"), עידוד לפעולה (צעד קטן אחד), שאלה שמפעילה חשיבה, והבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו, מה הלאה).

15 המעמקים • מעבר לשורות | שיח בכיתה

מעגל שיח 🗣️

- נועה אמרה: "אני לא מפסיקה לצפות, אני פשוט צופה אחרת." מה פירוש "לצפות אחרת"? האם אתם ואתן כבר צופים כך, או שתרצו להתחיל?
- בריאליטי צולמו עשרות שעות, ועל המסך מופיעות דקות ספורות. מי בוחר מה נכנס, ולפי מה? האם זה הוגן כלפי המשתתפים והמשתתפות?
- מה ההבדל בין דיון על תוכנית לבין לעג לאדם אמיתי שמופיע בה? איך אפשר לדבר על פרק בקבוצת הכיתה בלי לפגוע באף אחד?
- האם המסך מלא בחברים או מלא במלכודות? איזה סעיף אחד הייתם מכניסים ל"חוזה צפייה מודע" של הכיתה, ולמה?

שאלות לפי עומק • חט"ב

סדרה, ריאליטי, דוקו – מי מעיין את המסך? (המשך)

שם: _____

16 המעמקים • מעבר לשורות · ייצוג חזותי

שרטטו סצנה מתוכנית ריאליטי בשני חלקים: בתוך המסגרת – מה שהצופים רואים; מחוץ לה – מה שקורה "מאחורי המסך" (צלמים, מפיקים, חדר עריכה).

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

	בטוח/ה	בערך	עוד לא
אני יודע/ת להבחין בין סדרת תסריט, ריאליטי תחרותי, דוקו־ריאליטי ומצלמה נסתרת.	😀	🙂	🤔
אני יכול/ה להסביר למה "בלי תסריט" לא אומר "בלי הפקה".	😀	🙂	🤔
אני יודע/ת להשתמש בטבלה כדי להשוות בין סוגי תוכניות.	😀	🙂	🤔

כרטיס יציאה

סדרות וריאליטי: מה קורה מאחורי המסך • חט"ב

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. סוג אחד מהטקסט ומה מתוכנן בו מראש:

2. משפט אחד שאזכור בפעם הבאה שאצפה בריאליטי:

3. מה אעשה אם אראה קטע פוגע בקבוצת הכיתה?

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

🤿 לצלול פנימה • סדרות וריאליטי: מה קורה מאחורי המסך • חוברת תלמיד לחט"ב